

УДК 581.1:577

Молодь і поступ біології: Тези доповідей Першої Міжнародної конференції студентів та аспірантів (11-14 квітня 2005 року, м. Львів). – Львів: СПОЛОМ, 2005. – 288 с.

Збірник матеріалів конференції включає роботи молодих дослідників, які працюють над вирішенням проблем ботаніки, біохімії, біофізики, генетики і біотехнології, зоології, екології, мікробіології та вірусології, фізіології людини і тварин, фізіології рослин. Розрахований на наукових працівників, студентів та аспірантів, працівників природоохоронних організацій, медичних установ тощо.

За достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Організатори конференції висловлюють щирю подяку ректорату Львівського національного університету імені Івана Франка, Українсько-американському добродійному фонду «Сейбр-Світло», Товариству Прихильників Львівського університету (The Friends of Lviv University, Inc, Phillipsburg, USA), Товариству мікробіологів України і фармацевтичній фірмі «Дарниця».

Редакційна колегія:

Гнатуш С.О., Іккерт О.В., Мамчур З.І., Манько В.В.,
Хамар І.С., Шидловський І.В.

Науковий комітет:

проф. Волгін С.О., Гудзь С.П., Клевець М.Ю.,
Санагурський Д.І., Терек О.І., Федоренко В.О., Чайка Я.П., Царик Й.В.

- 5
Мал. 1 - звичайне голубе забарвлення квітки;
Мал. 2 - строкате забарвлення квітки;
Мал. 3 - світло рожеве забарвлення квітки;
Мал. 4 - біле забарвлення квітки.

В результаті проведеної роботи можна зробити висновки:

1. Природні популяції цикорію звичайного (*Cichorium intybus* L.) є поліморфними за забарвленням та розміром квіток і суцвіть.

2. У природних популяціях виділені форми з нетиповими блідоблакитними, рожевими, фіолетовими, білими і крупними блакитними квітками, які доцільно використовувати в садово-парковому будівництві.

Р. В. Максимова, З. І. Мамчур

МОХОПОДІБНІ РЛПП „ЗНЕСІННЯ”

Кафедра ботаніки, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Грушевського 4, Львів – 79005, Україна, z_mamchur@franko.lviv.ua

Регіональний ландшафтний природний парк „Знесіння” (РЛПП) розташований у центральній частині міста Львова і характеризується значним рекреаційним навантаженням. У біологічному відношенні ця територія до наших досліджень не була об’єктом спеціального вивчення.

Мета роботи полягала у вивченні мохоподібних території РЛП „Знесіння”, а саме встановлення видового складу, розподіл мохоподібних за приуроченістю до субстрату, виділення екологічних груп мохоподібних щодо вологості, освітлення, рН (кислотності). Збір матеріалу проводився у польові сезони протягом 2003-2004 рр.

В результаті наших досліджень у складі бріофлори досліджуваної території парку „Знесіння” виявлено 57 видів із класів Bryopsida і Marchantiopsida. За видовою насиченістю виділяють такі домінуючі родини: Brachytheciaceae, Mniaceae, Pottiaceae, Polytrichaceae, Bryaceae, Hypnaceae, Dicranaceae, Amblystegiaceae, Fissidentaceae, Orthotrichaceae. Найменшою кількістю видів представлені родини Fissidentaceae і Orthotrichaceae, що становить 7%. Домінуючі роди – Brachythecium, Amblystegium, Bryum, Dicranella, що охоплюють понад 30% від видового складу.

На території виявлено такі основні субстрати, де поселяються мохоподібні: ґрунт, каміння, кора дерева, гнила деревина, технічний субстрат.

Серед епігейних видів найчастіше трапляються: *Polytrichum commune* Hedw., *Dicranella heteromalla* (Hedw.) Schimp., *Dicranum scoparium* Hedw., *Bryum caespiticium* Hedw., *B. capillare* Hedw., *Plagiomnium affine* (Bland.) T. Kop., *P. undulatum* (Hedw.) T. Kop., *Climacium dendroides* (Hedw.) Web. et Mohr., *Thuidium abietinum* (Hedw.) B., S. et G., *T. minutulum* (Hedw.) B., S. et G., *Brachythecium rutabulum* (Hedw.) B., S. et G., *B. salebrosum* (Web. et Mohr.) B. S. et G., *B. velutinum* (Hedw.) B. S. et G., *Plagiothecium curvifolium* (Brid.) Iwats., *Hypnum cupressiforme* Hedw. На скельно-кам’янистому субстраті трапляються 10 видів, найчастіше *Encalypta streptocarpa* Hedw., *Tortula muralis* Hedw., *T. subulata* Hedw. На корі дерев знайдено 16 видів: *Bryum capillare*, *Orthotrichum affine* Brid., *O. pumilum* Sw., *Leskea polycarpa* Hedw., *Pseudoleskeella nervosa* (Brid.) Nyh., *Amblystegium serpens* (Hedw.) B., S. et G., *A. varium* (Hedw.) Lindb., *Brachythecium*

salebrosum, *B. velutinum*, *Homomallium incurvatum* (Brid.) Loeske., *Hypnum pallescens* (Hedw.) P. Beauv., *Platygium repens* Brid., *Pylaisia polyantha*. На гнилій деревині знайдено 10 видів: *Dicranum scoparium*, *D. viride* (Sutl. et Lesq.) Lindb., *Leskea polycarpa*, *Brachythecium salebrosum*, *Hypnum cupressiforme*. На техногенному субстраті трапляються *Ceratodon purpureus* (Hedw.) Brid., *Campylium chrysophyllum* (Brid.) J. Lange.

Таким чином, найбільшу кількість становить група епігейних (21 вид або 36,8%) та епіфітних (16 видів, 28,07%) видів.

Виділили екологічні групи за відношенням до освітленості, вологості, рН (кислотності). Провідне місце в екологічній структурі займають геліосцифіти (56,14%), мезоксерофіти (31,57%), дещо менше мезофіти (24,56%); за відношенням до кислотності субстрату переважають нейтрофіли (49,12%).

Ю. А. Ходосовцева

ЕПІФІТНІ ЛИШАЙНИКИ ІНТРОДУКОВАНИХ ДЕРЕВНИХ ПОРІД НІКІТСЬКОГО БОТАНІЧНОГО САДУ

*Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр,
м. Ялта, Україна*

Досить важливим у теперішній час є вивчення рекреаційного впливу на відомі історичні парки. Одним з рекреаційних центрів виступає Нікітський ботанічний сад, який є одним з кращих у Європі за кількістю й різноманіттям рослин, адже багато деревних порід інтродуковані. Інтродукція певним чином впливає на склад ліхенофлори парку. Незважаючи на всесвітню відомість Нікітського ботанічного саду, в літературі міститься всього декілька повідомлень про знахідки 4 видів лишайників в межах парку.

Лишайники збиралися протягом 2004-2005 роках на стовбурах 14 інтродукованих видів: *Arbutus andrachne* L., *Cedrus deodara* (Don) J. Don fil., *C. atlantica* (Endl.) Arn., *Crataegus grus-galli* L., *Cupressus sempervirens* L., *C. macrocarpa* D. Don., *Gleditchia triacanthos* L., *Laurus nobilis* L., *Olea europea* L., *Paulownia tomentosa* (Thunb.) Steud., *Pinus piniae* L., *Platanus acerifolia* Willd., *Quercus ilex* L., *Tilia americana* L. Назви лишайників подано за другим чеклістом лишайників України (Kondratyuk, Khodosovtsev, Zelenko, 1998).

За результатами наших досліджень, на інтродукованих деревних породах Нікітського ботанічного саду виявлено 57 видів лишайників, що належать до 35 родів, 16 родин та 5 порядків. Найбільшою кількістю видів представлені роди *Caloplaca* (5), *Lecanora* (4) та *Opegrapha* (4). Найпоширенішими лишайниками були *Hyperphyscia adglutinata* та *Lecanora argentata* (на 9 інтродуцентах), *Amandinea punctata* та *Physcia adscendens* (на 6 інтродуцентах) та *Lecidella elaeochroma* (на 5 інтродуцентах). Серед рідкісних